

J·M·TROSKA

**ZÁPAS
S NEBEM 1.**

SMRTONOŠ

Copyright © J.M.Troska - heirs c/o DILIA, 2014
Cover design © OOA-S, o.s, 2014

ISBN 978-80-7486-093-5 (ePub)
ISBN 978-80-7486-094-2 (mobi)
ISBN 978-80-7486-095-9 (PDF)

Obsah

KAPITOLA PRVNÍ LOVCI PLANET	5
KAPITOLA DRUHÁ ROJ ĎÁBLŮ NAD HIMALÁJEMI. ..	21
KAPITOLA TŘETÍ MOŘE PAR	35
KAPITOLA ČTVRTÁ BITVA S MĚSÍČANY	57
KAPITOLA PÁTÁ TAJEMNÝ ODŠTĚPEK	75
KAPITOLA ŠESTÁ ŽALOBA Z PRAVĚKU	94
KAPITOLA SEDMÁ SRÁŽKA S KOMETOU A...	106
KAPITOLA OSMÁ MARS! MARS! MARS!	124
KAPITOLA DEVÁTÁ PLANETA ŠTĚSTÍ	143
KAPITOLA DESÁTÁ DÉMON	159
KAPITOLA JEDENÁCTÁ PODIVNÁ ŽATVA	169
KAPITOLA DVANÁCTÁ DEN NA TO	178
KAPITOLA TŘINÁCTÁ Z RÁJE DO PEKLA	191
KAPITOLA ČTRNÁCTÁ DÉMON SE USMÍVÁ	209
KAPITOLA PATNÁCTÁ SMLOUVA S ĎÁBLEM	224
KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ V RÁJI ZRŮD	234
KAPITOLA SEDMNÁCTÁ KONEC TYRANA	245
KAPITOLA OSMNÁCTÁ DALEKOHLED	257
KAPITOLA DEVATENÁCTÁ PÁČKA JE NALEZENA .	269
KAPITOLA DVACÁTÁ HNED SICE NE, ALE...	281

Děkujeme za pomoc těmto spolupracovníkům:
Dilii za laskavé zprostředkování práv
Ferryemu za přípravu obálek
a Xtrance za dodání textových podkladů.

KAPITOLA PRVNÍ LOVCI PLANET

»Bere!« zazněl radostný výkřik.

Avšak v nejbližším okamžiku se rozlehl z týchž tří mladých úst výkřik hrůzy, neboť – – –

Ale ne, tak přece nemůžeme začít. Je nezbytno, abychom předem aspoň vylíčili dějiště a představili hrdiny.

Děj, kterým začínáme, se udál uprostřed Indického oceánu, tam, kde se protíná 80° východní délky s 20° jižní šířky. Zde vystupuje nad hladinu jen asi 30 metrů vysoký vršek, pustý, bez jakékoli vegetace, jehož tvar kolmého kužele činí oprávněný dojem zbytku sopky, která už kdysi v pravěku vyhasla. Útvar je daleko mimo obvyklé lodní dráhy a je tedy pochopitelné, že svět o něm neví. Ostatně, i kdyby sem některá loď zabloudila, nebude mít o tuto pustou skalku zájmu; spíš se jí zdaleka vyhne pro nebezpečí zrádných korálových útesů, skrytých mělce pod hladinou.

Na tomto vrcholu vyhaslé sopky začíná náš děj. Vidíme zde tři mladé muže, na které prozradíme, že jsou skoro na den stejného stáří: 25 let.

Trosečníci? Sotva. Ti by tak bezstarostně nekulili cosi kolem několikametrové kovové tyče, zapuštěné do balvanu na okraji příkrého svahu a nahoře ukončené kovovou rozsochou. Trosečníci by také nebyli oblečení do oweralů, montérských úborů, jako dva z nich, a třetí má dokonce bílý plášť, jaký nosí lékaři. Všichni tři pak mají na hlavě tropické přílby.

Čilí hoši. Jejich statná těla kypí zdravím a silou, duše výbornou náladou.

»Stojí ta udice pevně?« táže se mladík v oweralu svého stejně oděného druha.

»Člověče, vždyť je zalita do pětcentového balvanu! Ostatně, ať felčar zkusí! Vyšplhej se vzhůru, doktore!«

Mladík v bílém plášti sevřel tyč a dvěma tempy se zachytil rozsochy. Ačkoli jí cloumal vši silou, tyč se ani nehнула. Seskočil.

»Ta je pevnější než ty!«

Montér cosi zavrčel a obrátil se ke kolegovi:

»Tak to zmáčkni, Arne!«

Na výzvu žlutovlasého montéra přistoupil jeho černovlasý kolega k jednomu z balvanů a přitiskl ruku na nepatrný výstupek. Vedle balvanu se počala zvedat kostřbatá plocha ztuhlé lávy v průměru čtverečního metru, a po několika vteřinách tu stálo cosi jako veliký hřib na dva metry vysoké noze, která se valně lišila od přírodní hlavice. Byl to zřejmě kovový čtyřboký hranol, posetý velikými vypouklými nýty, z nichž jeden Arne stiskl.

V tom okamžiku se ve výši asi jednoho metru od země odklopily na všech bocích čtvercovité desky a hřib se svým tvarem změnil v muchomůrku s věnečkem kolem nohy. Na tomto věnečku bylo vidět mnoho knoflíků a vypínačů, páček a klíček a na jedné plošince byl dokonce mikrofon s malým tlampačem. Sousední plošku vyplňovala spirála lesklých kotoučků s páčkou, v čemž poznáváme reostat.

»Nu tak, bude to?« ozval se netrpělivý hlas Arneho přítele.

»Však se dočkáš, Petře,« nedal se Arne vyrušit z klidu.
»Není přece hračka chytat na udici nebeská tělesa!«

»Tak pozor, zapojuji!« Arneho prsty otočily hlavním vypínačem a pak ruka uchopila páčku reostatu, která se zvolna šinula po spirále.

Zavládlo napjaté ticho, tím napjatější, čím více se klička na reostatu posunovala vpravo – bez viditelného účinku...

»Nezapomněls na červa na udici?« ozvala se posměšná otázka Petrova.

»Pavle,« obrátil se Arne na kamaráda v bílém plášti,
»naskýtá se ti příležitost dokázat své operátérské umění. Potřebuji červa na udici. Dej mi ho!«

»Jaký je to rébus?«

»Nedovtipo! Petr jich má na mozku celé hnízdo!«

»Bere!« přeřal mladý doktor rozhovor výkřikem.

Páčka na reostatu stanula. Všichni hleděli na rozsochu tyče, jejíž hroty se rozzářily a vzduch se rozechvěl praskotem fialových blesků.

Arneho ruka sevřela už zase páčku, která nedočkavě poskočila o čtyři body. A tato ukvapenost měla ohromující následek: tyč se ohnula, ozvalo se zavytí jakoby celé smečky rozběsněných vlků, po něm ostrý hvizd a nakonec zděšený výkřik trojice.

V příštím okamžiku bylo už zase ticho. Hoši tu stáli jako sloupy, hledíce do nebes, kde beze stopy zmizela tyč i s pěticentovým balvanem.

»Teď jsi to krásně vyvedl!« vydechl konečně Petr s káravým pohledem na Arneho, který bezradně pokrčil rameny.

»Unáhlil jsem se,« bručel. »Posunul jsem o čtyři body. Byl by stačil jeden. Snad by se byl balvan jen pozvedl a mohl jsem jej strhnutím páčky na reostatu zase srazit dolů. Ale tím jste vinni oba. Pavel ujišťoval, že balvan je jako skála, a tys byl nedočkavý. Jsi přece strojařský inženýr, Petře, a mělš lépe vypočítat pravděpodobnost a možnost –«

»Jen se nevymlouvej, Arnouši! Ty jsi dvojitý inženýr, elektřiky a chemie. Musíš to tedy lépe vědět než já a předpokládat sílu a odpor –«

»Nehádejte se, kluci,« vpadl felčar rozšafně. »Jsem sice laik, ale myslím, že jste vinni oba.«

»Jen ty ne, co?«

»Vem to neš, já tedy taky. Nemusíme se stydět. Byl to jen pokus. A rozhodně neslýchaný pokus, který se zdařil, i když nám udici odvlékla velryba. Je to jen důkaz, že udice byla příliš slabá na takového obra. Ale byl to let! Ve zlomku vteřiny zmizelo pět centů kdesi v nekonečnu. Teď si snad už ten kamínek prohlížejí naši konkurenti kdesi na Měsíci nebo na Marsu.«

»O tom pochybuji, Pavle. Tak rychle to přece jen nejde. I na Měsíc poletí skoro jedenáct hodin, ponechám-li mu přirozenou rychlost. Na Mars by potřeboval při téže rychlosti skoro sedm

dní, kdyby byl Mars v nejmenší vzdálenosti od Země, ale to už bylo koncem července a dnes je začátek října. Ani Měsíc, ani Mars nebyl tou velrybou, která utrhla naši udici.«

»Jak to můžeš vědět?«

»Podle reostatu. Na Měsíc bylo napětí příliš silné a na Mars zase nestačilo.«

»Což Venuše?«

»Předně bych prosil, doktore, abys nepodezíval něžnou Krasopaní z neurvalosti! Kdyby ten balvan byl z ryzího zlata a poset drahokamy, snad by byla přípustná domněnka, že si ten kamínek zasadí do své čelenky, ale co by dělala s kusem mizerné lávy? Mimo to platí totéž jako u Marta: slabé napětí.«

»Co to tedy bylo?«

»Kdybych věděl. Napětí odpovídalo asi desíti milionům kilometrů.«

»To by mohl být Eros,« řekl Petr.

»Ano, kdyby byl právě v oposici, tam ale není.«

»Tak nevíme nic?«

»Ne. Mohl to být jen nějaký žralok, kterých se ve vesmíru toulá na miliony, a na sta jich denně prolétne zemskou drahou. Náhoda. Nu, jen když se ukázalo, že moje předpoklady nejsou utopii.«

»Hlavní věc, že jsme zmoudřeli. Teď aspoň víme, že na chytání planet musíme mít zcela jinou udici. Měli jsme uplechnout dědečka.«

»Baže,« vybuchl Petr. »Mohli jsme si ušetřit blamáž. Teď se nám vysměje.«

»Nemyslím. Dědeček není škodolibý. Tak pojedeme dolů, hoši, a povíme mu upřímně, co se stalo.«

Arne stiskl nýt na hranolu, odklopené plošky zapadly a pak se ponořil podivný hřib, jehož povrch nerozeznatelně splýnul s lávovým okolím. Hned poté zmizela mladá trojice s okraje návrší.

Za nimi.

Budiž, podíváme se za nimi!

Stojíme teď na místě, kde se událo, co jsme vyličili.

Návrší je skutečně vyhaslý sopečný kráter, jehož jícen asi padesát metrů v průměru zeje pod námi až kamsi do bezedna.

Dříve než sestoupíme, musíš, milý čtenáři, vyslechnout něco bližšího o naší krajanské trojici a jejich dědečkovi Nemovi. Podivné jméno, což? Česky znamená – Nikdo.

Hodně z vás už zná tohoto geniálního kmeta z děje, který končil právě před 25 lety, kdy Nemo překročil sto let svého věku.*) Také jméno Arne Farin je zajisté v dobré paměti. Třeba jen dodat, že tento mladý Arne je synem otce téhož jména a vnukem slavného učence Arnošta Farina, vynálezce proslulých paprsků smrti a paprsků života, které věnoval pro blaho lidstva, aniž dosud svět znal jejich autora. Stejně tak bude čtenáři známo Petrovo příjmení, neboť tento nadějný mladík je synem Jiřího Brady, věrného kamaráda Arneho otce. Zdánlivě cizí je jméno třetího, Pavla Horáka. Čtenář si však vzpomene na Pavla Holana, strýce Jiřího Brady, po němž při křtu dostal náš mladý lékař jméno. Všichni tři, jak jsme je poznali, narodili se v Praze skoro v tomtéž měsíci, v březnu před 25 roky, a zdá se, že předpověď o nadprůměrných duševních schopnostech »břežňáků« se u nich uplatňuje. Otcové i matky všech tří se těší výbornému zdraví a svěžesti, prarodiče jsou však už mrtvi.

Arne se nevzdal technické dráhy svého děda a otce a jako oni dosáhl dvou inženýrských diplomů. Zrovna tak se stal po svém otci strojním inženýrem Petr Brada, a konečně i Pavel Horák, syn Jiřiny, která si Horáka vzala, následoval svého otce, věhlasného chirurga na dráze lékařské.

A teď, kam nám trojice zmizela? Zase nic překvapujícího, kdo zná román jejich otců.

Navštívíme opět pohádkovou Nemovu říši, sta kilometrů hluboko v zemské kůře, v pravém podsvětí.

Rozkládá se od pólu k pólu v několika vrstvách nad sebou, v průměrné hloubce šesti set kilometrů pod zemským povrchem, a její vládce Nemo ji vybavil prostředky a vymoženostmi, které

* Viz román »Kapitán Nemo«.

pozemskému světu ještě po dlouhé věky zůstanou nerozluštitelnou záhadou.*)

A přece jsou všechny ty divy a zázraky – Kolumbovo vejce. Lze je shrnout do jediného úkolu: ovládnutí statické, ovzdušní elektřiny. Komu se to podaří, stává se neomezeným pánem nad živly. V jeho ruce je nejen osud celé zeměkoule, ale je vládcem nad celou sluneční soustavou, nad vesmírem, nad nekonečnem.

Nemovu říši lze směle označit za nesmírný stroj, jež řídí jediný mozek a jen několik lidských bytostí provádí dozor nad miliony robotů v jednotlivých oblastech, z nichž každá zaujímá rozlohu větší než pozemské díly světa. Je tedy Nemova říše světem, v němž tělesnou práci vykonávají výhradně stroje.

Snad se čtenář podívá vysokému stáří Nema, přes něj byl kmet čilejší než mnohý padesátník. Ale i to je pochopitelné, vzpomeneme-li si na velkolepé okolnosti a prostředky, které v Nemově říši odsunovaly hranici lidského života do neurčita. Bylo tu nyní už více Nemových spolupracovníků, kteří podle počtu let byli na zemském povrchu už vetšími kmeti, kdežto zde byli muži, jejichž tělo i duše byly v plném rozkvětu sil.

~

Mladíci zastihli Nema v pracovně; seděl v křesle, schýlen nad mapou a výkresy, rozloženými po veliké ploše pracovního stolu.

»Dědečku,« začal Arne, »stala se nám úžasná věc.«

»Vím,« přikývl kmet klidně, »viděl jsem,« pokynul na nyní už ztemnělou televizní plotnu.

»Ach, ovšem! Vidíš vše, čeho se ti zachce. Snad jsi také slyšel –?«

»Zajisté.«

»A... vid', že se nám nevysměješ?«

»Nikdy se nevysmívám nezdařenému pokusu. Vlastně se pokus zdařil, alespoň v zásadě. Zvláště ty, Arne, jsi prokázal, že velký

* Viz román »Kapitán Nemo«.

duch tvého děda i otce v tobě pokračuje. Jen dál! Malá lekce zklamání tě nesmí odradit. Ostatně jsem takový výsledek očekával a proto zklamán nejsem.«

»A proč jsi nám neřekl –?«

»Chybami se učíme. Jen tak je možno řádně poznat rozdíly mezi teorií a praxí.«

»Poradíš nám, dědečku, co máme teď dělat?«

»Rád, hoši. Ale dříve mně musíte říci, jaký sledujete cíl.«

»Odpusť, prosím... vím, nebylo správné, že jsme ti dosud tajili své úmysly.«

»Neomlouvejte se. Je nutno ctít tajemství každého vynálezce.«

»Byli bychom ti všechno řekli až po výsledku –«

»O tom nepochybuji.«

»Ale teď jsme v koncích.«

»Trochu brzo.«

»Chtěli jsme dokázat, že síla ústředního kondensátoru může působit nejen až na okraj zemské atmosféry, nýbrž daleko do vesmíru na jiné planety.«

»Chvályhodné. A podařilo se vám?«

»Ano.«

»A dále?«

»Zatím nic. Máme důkaz, že kondensátor vyvíjí takové napětí, že může způsobit společnou činnost vzájemných elektrických výbojů z jiné planety.«

»To je vše?«

»Ano... prozatím.«

»Aha! Prozatím. Tu je to slovo. Máte tedy ještě další cíl?«

»Ovšem, ale...«

»Dobře, dobře, děti. Nevyzvídam.«

»A nehněváš se, dědečku?«

»Naopak, jsem velmi potěšen, neboť kdybyste měli tímhle skončit, pak byste nebádali, nýbrž si hráli. A to by mne mrzelo. Věda není pro dětské hry. Badatel nesmí mít pocit hraní, nýbrž pocit tvrdé práce. A nezdá ho musí tím více nutit k větší pílí a trpělivosti. Jinak ztroskotá. Upřímně vám řeknu, že mi nebylo

příjemno, slyšel-li jsem vaše žerty o udici a lovení planet. To by skutečně nemělo žádných výsledků ani vědeckých úspěchů, které musí být cílem každému badateli. Co jste mi řekli o kondensátoru, vím už dávno. Je to přece samozřejmý výsledek při využití zhuštěné statické elektřiny. Vy jste ovšem ten kondensátor dosud neviděli. Nevíte, že je to stroj přes deset kilometrů vysoký a v jeho nitru je soustředěna a znásobena všecka síla záporné elektřiny, kterou je nabitá zeměkoule. Je to zdroj takové síly a napětí, že jeho náhlý výboj nebo výbuch by rozmetal celou Zemi na atomy. A je nevyčerpatelný, neboť ho stále doplňuje Země svou nekonečnou energií. Jak jsem viděl váš pokus, chtěli jste dosáhnout důkazu nejen o působení kondensátoru na jiné planety, jak jsi řekl, ale vyzkoušeti vzájemnou přitažlivost čili magnetismus.«

Nemo se chvilku popásl na udivených očích trojice.

»Jak jsi to uhodl, dědečku?«

»To je přece tak lehké!« usmál se kmet. »Vím mnohem víc, děti. Ba, vím všecko.«

»Což umíš číst myšlenky?«

»I to mohu, chci-li. Ale tu bych musel použít přístroje.«

»Máš takový přístroj?«

»Ano.«

»Ukaž!«

»Ukáži. Používám ho jen velmi zřídka, kdy je třeba zjistit pravdu. Tedy jako vyšetřující soudce.«

»Stalo se už, žes byl donucen jej užít?«

»Jen asi čtyřikrát za celých sedmdesát šest let, co řídím svou říši.«

»Personál?«

Nemo němě přikývl.

»Předvedu vám jej,« pokračoval, »ale dříve napíšeš na tenhle papír už předem, co přístroj technicky potvrdí, abyste měli důkaz, že jsem i bez té pomůcky uhodl správně. Není to žádný zázrak. Je jenom třeba trochu myslet. Nuže, zde je papír. Uložíme jej zatím s těmi napsanými několika slovy do zásuvky. A teď se podíváme do tvé hlavy; Arne.«

Nemo vyňal z malé skříňky strojek, podobný lékařskému indukčnímu aparátu, spojenému s tlakoměrem, který na papírovém válečku zapisuje změny vzdušného tlaku, vsunul zástrčku do zdířek v rozvodní desce a druhý konec kabelu, zakončený malou kovovou deštičkou, přiložil na Arneho čelo.

»Tak, teď se dozvíme tvé tajemství, chlapče,« řekl žertovně.

Arne měl pocit, jako by ho nutila mocná síla myslet na to, co jen částečně věděli jeho oba kamarádi; po několika vteřinách řekl Nemo, který hleděl na ručičku, rýsující na bílém válečku ostré hroty a křivky:

»Stačí,« a sňal deštičku s Arneho čela. Poté sejmul s válečku útržek papíru, který položil na stůl.

»Zde je tvá zpověď, dítě. A zde máš klíč,« podával Arnemu tuhý proužek s kolmými mřížkami, z nichž nejkratší byla označena písmenem A a nejdelší 2. »Přilož klíč základnou přesně na červenou čáru. Hroty a vrcholy křivky ti označí písmena, která po řadě piš na tenhle papír. Výsledek ti odpoví.«

Trvalo chvíli, než byl Arne hotov. A s papíru se mu smála věta:

CHCEME VZLÉTNOUT DO NEKONEČNA.

Přesně totéž, co myslil.

A teď položil Nemo před Arneho svůj předběžný zápis, na kterém stálo: *Chtějí se potulovat ve vesmíru.*

»Úžasné! Jak je to možno?« vydechli hoši současně.

»Zcela prosté, děti,« usmál se Nemo. »Je to zastaralý přístroj. Je už skoro padesát let stár. Ale k tomuto účelu se dobře hodí, a proto jsem o lepším nepřemýšlel. Jinak mám mnohem mocnější pomůcky k vynucení pravdy. Ale ty jsou nebezpečné, neboť i nejzatvrzelejšího zločince mění v kajícího a trvale šlechetného, při čemž velmi často probuzené svědomí se mstí a případ pak končí pravidelně katastrofou. Je to vliv vysoké frekvence na mozkové buňky.«

»Něco podobného radiotherapii?« chápal se mladý lékař svého oboru.

»Ano, Pavle. Tak vidíte, hoši, znal jsem dobře váš cíl. A nechal jsem vás až do dnešního pokusu, jehož výsledek jsem předvídal. Řekl jsem, že ctím tajemství každého vynálezce. Ale vás mám rád jako své děti. Jen proto dělám přes vaše rozpočty čáru.«

»Ale, dědečku, přece nám nebudeš bránit – –«

»Nu, nu, chlapče, nemáš důvod k lítosti. Nerozumíš mi. Jsem dalek, abych chtěl poutat vaše orlí perutě. Naopak, chci je vzpružit, dát jim správný elixír, aby zmohutněly tak, že se s nimi pak budete moci odvážit do skutečného Nekonečna bez nejmenší obavy ze ztroskotání. Ale musíte se úplně vrátit, odkud jste vyšli. Jen jádro vašich rozpočtů je dobré. Ta skořápka, kterou jste je obalili, musí pryč. Musí být docela jiná. Zkrátka: chybili jste v základním směru. Chcete vyzkoušet moc a sílu vzájemné přitažlivosti Země s planetami, pravda?«

»Ano.«

»Pak je jasno, že jste sledovali cíl: vzlétnout do vesmíru. To by se vám lehce podařilo. Kdybyste se byli postavili na balvan a drželi se tyče, mohli jste být už teď – mrtvi. Totéž by se vám stalo, kdybyste podnikli cestu v jakémkoli předmětu, ať sebedůmyslněji chráněném a opatřeném a třeba i na dlouhá léta zásobeni. Jako ten balvan, byli byste teď na cestě do Nekonečna, ale také do Neznáma, tažení jakousi planetou, nezdolně a neodvratně. V několika vteřinách byste proletěli zemskou atmosféru, která podle teorie končí ve výši asi šesti set kilometrů, po dalším okamžiku byste už byli mimo dosah zemské přitažlivosti a pak byste se stoupající rychlostí několika desítek kilometrů ve vteřině letěli dále kam? Možná, že do žhavého jícnu nebo naopak do věčného ledu, možná do ohromných oblastí jedovatých nebo třaskavých plynů anebo do chladné, mrtvé slitiny kovů či skal bez ovzduší a nejmenších možností života. Kdybyste i na takové těleso dolétli, rozbijete se nárazem v atomy, snad ani v to ne. Ale mohlo by se také stát, že byste se změnil v satelit a věčně ve svém objektu kroužili ve vesmíru. Ale nikdy byste se už nedostali zpátky. Pravděpodobnost o zachování vašeho života je asi jedna k

milionu. Milion černých kuliček v nádrži a mezi nimi jedna bílá. Vytáhneš-li ji na prvý ráz v čiré tmě, budeš žít. Jinak zemřeš.«

»Řekl jsem,« pokračoval Nemo, »že jen jádro je dobré. Znáš to jádro. Znamená využití kondensátoru k vyřešení základní otázky: startu na podkladě zemské přitažlivosti. To je celkem lehký úkol, ale právě proto také nemá ceny. Účinek jste viděli. Vám nesmí jít jen o start, nýbrž o celou cestu a návrat. Zkoušet sílu a moc přitažlivosti Země s jinými planetami nemá významu. Děkujte Bohu, že jste zvolili těleso volné. Hůře by bylo, kdyby ta udice byla zapuštěna hluboko do země. Tu by bylo ve zlomku vteřiny vyrváno třeba celé širé území a jako ten balvan by vzlétlo do vesmíru, pokud by bylo ovšem neoddelitelně s udicí spjato. A kdyby udice sahala od zemského povrchu až do mé říše, tu by takové zapojení dvou ohromných sil muselo způsobit okamžitou zkázu jednoho nebo druhého světa, anebo i obou současně, neboť by se náhlým zabrzděním svého strašného koloběhu musely rozlétnouti v prach. Ale přece uděláme něco podobného. Jenže musí býti vše řádně promyšleno, a zvláště váš letoun, v němž musíte být tak bezpečni jako v torpédu, které vás ke mně dopravilo z Prahy. To je mým úkolem, hoši. Začal jsem už na výkresech, jak vidíte zde, na stole. A zároveň jsem dal rozkaz, aby bylo započato s přípravou „udice“.«

»Kde to bude, dědečku?« zeptal se dychtivě Arne.

»Zde.« utkvěl Nemův prst na mapě.

»V Himalájích?«

»Ano. Provrtám se ze své říše až na temeno Mount Everestu.«

»Nesmírný úkol!«

»Velký, ale ne nesmírný. Náhodou je právě pod Mount Everestem veliká dutina nad prvým horizontem, z něhož do ní ústí vzhůru šikmý tunel. Je to další důkaz, že všechno horstvo na zemském povrchu povstalo v pradávnu vnitřním kvašením, kdy byl zemský povrch ještě žhavý, postupem milionů let chladl, tuhla a tím se vytvořily hory a propasti. Přírodní dutina pod Mount Everestem a ten tunel ústící na prvý horizont velmi

usnadní kabelové spojení „udice“, správněji řečeno letiště, s kondensátorem. To je nezbytné. Ale má ještě jinou závažnou výhodu: krátí vrtbu o víc než sto kilometrů.«

»Kolik zbývá asi na práci?«

»Mohu to říci přesně. Počítám-li kolmý směr vzhůru od klenby dutiny až na temeno Mount Everestu: čtyři sta osmdesát šest a čtvrt kilometru.«

»Gigantická práce! Není možno, aby byla provedena včas!«

»Jakou lhůtu myslíš?«

»Počítali jsme se startem nejpozději v lednu, neboť podle teoretického rozpočtu potřebujeme na Mars asi půl roku.«

»Jak jsi dospěl k této lhůtě?«

»My už dlouho tuto věc studujeme, dědečku. Podkladem nám bylo tvé torpédo, ve kterém jsme sem přiletěli z Prahy. Prohlíželi jsme si pečlivě jeho strojní zařízení, zvláště Petra zajímalo jako strojaře. Ale byl zklamán. Brzy uviděl, že celé ústrojí sestává jen z jakéhosi bubnu ve špici, z něhož vyústily dva kabely do velikého magnetu. To bylo vše. Teprve za letu, který trval necelé čtyři hodiny z Prahy až sem, jsme viděli, že hnací síla má sice snad zdroj v tom bubnu, který je asi kondensátorem, ale projevuje se magnetem, z něhož sršely blesky. Byl tedy letoun hnán elektřinou, a proto spadal tento rébus do mého oboru. Teď už vím, že podkladem je statická elektřina, a náš let se konal v kontaktu s tvým ohromným kondensátorem. Pak jsme dali s Petrem hlavy dohromady. Já jsem studoval elektrické možnosti a on konstrukci letounu, v němž se chceme pustit do vesmíru. K tomu si vzal za vzor tvé torpédo.«

»Chyba!«

»Proč, dědečku?«

»Protože... ale povídej dál!«

»Po našem příchodu,« pokračoval Arne, »jsi mně řekl, že ten kondensátor kromě zhuštění a znásobení statické elektřiny ovládá také zemský magnetismus. To mně dalo novou látku k badání. A tu jsem přišel na myšlenku, nad kterou se mně zatočila hlava. V té motanici se mně z mozku vytrousila

elektrina a zbyla v něm druhá nauka, na kterou jsem byl diplomován: chemie, která zaplavila mozek, až na zbytek elektrických vjemů, které chemii vhodně přisluhovaly. Vzal jsem si do práce atomy. Zopakoval jsem si zhruba všecky ty teorie od původce atomové nauky Demokrita z Abdéry, který už ve čtvrtém století před Kristem hlásal, že každá hmota je složena z malých nedělitelných částicek, téže podstaty a prahmoty, ale lišících se u různých látek tvarem a velikostí, přes anglického chemika Daltona a molekuláře Avogadra, anglického fysika Moseleye, Chadwicka, Rutherforda, Astona a Thomsona až po Bohra a Sommerfelda, Kossela, Borna a Lewise i Langmuira a všecky ty učené teoretiky. Můj mozek byl zavalen lavinou všech možných atomů, od nejmenšího a nejlehčího vodíkového, který váží 1.66 kvadriliontiny gramu, přes helium, lithium až po poslední dosud známý uran, označený pořadovou číslicí 92. A kolem těchto atomových jader vířily roje elektronů a protonů, ještě stomilionkrát menších. Celá ta pletenice se pak ustálila na nauce Thompsonově, podle které se atomový model skládá z kladné elektrické koule, v níž krouží záporné elektrony a – korunováno Rutherfordem: atomový model se skládá z kladného elektrického jádra a tolika volných záporných elektronů, vířících kolem něho, že celek je neelektrický. Tato atomo-elektronoprotonová smršť zmučila mou hlavu tak, že mně vnutila v čisté obraně nápad: rozbít tu havěť! Ale lépe než se to s některými atomy podařilo účinkem částic alfa slavnému anglickému fysiku Rutherfordovi: buďto rozbít atomy i elektrony a protony, nebo je aspoň oddělit od sebe.«

»Zahrabal jsem se,« oddechl na okamžik Arne, »do studia a myslím, že jsem na prahu kladného výsledku. Tvůj kondensátor, dědečku, má potřebné napětí. Nic mu neodolá. Je to pán nad životem a smrtí všech živlů, všeho živého i mrtvého, veškeré hmoty a tedy také atomů. A teď k věci! Každý magnet má dva póly. Rozdrtí-li se, podrží každá jeho částička oba póly. Dva magnetické póly má také Země. Nuže, rozbijí-li se atomy nebo oddělí se jejich jádro od elektronů a protonů na jednom pólu, musí zmrtvět. Výsledek: oddělení kladného pólu od záporného.

Každý z nich pak bude samostatný ve své přitažlivé i odpudivé moci. Týmž výsledek se objeví v elektřině. Školní děti znají pokusy s bezovou kuličkou, zavěšenou na hedvábné niti, tak zvané elektrické kyvadélko. Kulička přiskočí k elektrickému tělesu a po dotyku se od něho trvale odpuzuje, poněvadž je od toho okamžiku nabita stejnou elektřinou. Z téhož důvodu se jeví elektrický chochol. Každé dítě ví, že kladná elektřina se zápornou se přitahují a kladná s kladnou nebo záporná se zápornou se odpuzují. Chci tím dosíci dvojího: první výsledek má základ v předpokladu, který považuji za nesporný, že totiž všechna tělesa obíhající ve vesmíru jsou jako Země nabita elektřinou, z nichž mnohé elektřinou kladnou. Tato jsou přitahována Zemí, její elektřinou zápornou. Ale současně na ně ze stejného důvodu působí přitažlivost jiných těles a tím je udržován jejich odvěký, pravidelný koloběh. Ústřední silou, která řídí toto víření miriad hvězd a komet, planet a světů, je ovšem Slunce. Náš dnešní pokus potvrdil správnost tohoto předpokladu, neboť jsme dostali důkaz, že kterésí neznámé těleso v naší sluneční soustavě je ve své elektrické kondensaci mocnější než naše Země a proto svým výbojem urvalo náš elektrický kontakt. Je jen otázka, působila-li tato přesila z normální dráhy dotyčného tělesa, nebo přiblížilo-li se vyšinitím ze svého koloběhu abnormálně k Zemi a tím pak byla jeho přesila jen náhodná a přechodná. Náhodou jsme dosáhli spojení s tělesem – možná, že to byl jen obrovský meteor – které bylo nabito mocnější kondensací kladné elektřiny, nežli obsahuje záporné napětí Země, a přiznávám, že tato náhoda byla štěstím pro nás, neboť výboj stejnorodé elektřiny byl by se snad pro Zemi projevil katastrofálně. V tom byl náš pokus hazardní. Ale tomu se nelze vyhnouti, neboť každý vážný pokus obsahuje nebezpečí, s kterým musí badatel počítat. S tohoto „elektrického“ stanoviska se nám tedy pokus zdařil. Druhý předpoklad spočívá na rozbití atomů čili věcně: Podaří-li se mně rozbitím atomů oddělit od sebe neproniknutelnou hrází oba magnetické póly, budu pak moci neobmezeně vládnout nad oběma póly zemského magnetismu. Tím nechci říci, že bych

zemský magnetismus chtěl rozdělit totálně čili úplně, celkově, v celé jeho podstatní moci, neboť to by muselo způsobit okamžitou zkázu zeměkoule. Mám na mysli rozdělení obou pólů a tedy dosavadní jeho soudržný vliv jen na určitém nepatrném místě, které si vyvolím. Stačí mně kruh o několikametrovém průměru někde na zemském povrchu, kde bych rozbitím atomů provedl na vodorovné kruhové ploše absolutní izolaci, ne trvalou, nýbrž jen na vteřinu či dvě. Víím, že i tento okamžik stačí, aby tím povstal kolmý komín od té plochy až na konec zemské atmosféry, z něhož nesmírnou mocí bude vyražen vzduch v tomtéž okruhu až vysoko do stratosféry, ale to nevadí, naopak jen prospěje – «

»K startu,« dopověděl Nemo.

»Ano, dědečku, neboť pod letounem bude přerušena zemská přitažlivost a vzestup bude značně usnadněn.«

»Až k těmto tvým posledním slovům přijímám všechno, Arne. Ale tohle není uváženo dokonale. Usnadnění vzestupu je příliš optimistické. Start by byl tak náhlý, že letoun by nevydržel náraz; nesnel by jej žádný živý tvor uvnitř letounu, poněvadž by účinek byl prudkostí mnohem horší než při výstřelu náboje z děla. Letoun musí mít v prvé vteřině pozvolnou rychlost. Pak už se může rozletět rychlostí libovolnou. Ale start musí být zcela bez nárazu.«

»Ano, o tom jsem už také přemýšlel, ale dosud marně hloubám, jak toho dosíci. Elektrické výboje lze spoutat a regulovat reostatem. Ale jak regulovat přerušování vlivu zemského magnetismu?«

»Také reostatem.«

»Máš myšlenku, dědečku?« zeptal se Arne dychtivě.

»Sestrojil jsem už dokonce ten reostat.«

»Což tys už na této věci pracoval?«

»Ovšem. Milý chlapče, všechno, co jsi právě přednesl, je správné a je mi už dávno známo. Nepustil-li jsem se už před lety sám do vesmíru, pak jen proto, že jsem poután zde. Vy, hoši, máte volnou cestu. Ale pustím-li vás, pak budete ve vesmíru tak jisti jako u mne. Pocestujete v bezpečí a pohodlí a vybavení

vším, co v každém směru úplně nasytí vaši vědeckou lačnost, technickou i lékařskou. Reostat k regulování rozbíjení atomů a rušení vlivu zemského magnetismu působí podobně jako v elektrině. Jeho činnost se počíná křížem a postupně přibírá paprsků, až se utvoří hustá hvězda, která pak vyplní celý okruh. Je to tedy zcela jednoduché. Vzestup si budete sami řídit uvnitř letounu. Bude to tedy pozvolné zvyšování rychlosti při startu a naopak brzda pádu při návratu. Zrovna tak bude reostat působit při dopadání na kteroukoli jinou planetu a budete si neomezeně moci vyvolit přistání i odlet, a to kdekoli a kdykoli v oblasti naší sluneční soustavy, neboť už víte, že také ovládám do značné míry energii našeho Slunce. Při tom budete stále, až po hranici naší sluneční soustavy, pod vlivem mého kondensátoru, v němž je zhuštěna a znásobena veškerá elektrická i magnetická moc Země, která je přece důležitou součástí této soustavy. Zbývá ještě vysvětlit vám tvar letounu, který si chybně představujete jako torpédo. To se hodí do zemské atmosféry, ale ne do vesmíru. Tu je třeba tvaru dělového náboje s plochým dnem, který musí zachovat vždy kolmou polohu, hrotem vzhůru. Také to už mám propracováno a prohlédnete si vše až před startem. A teď se podíváme, jak pokračuje vrtba,« skončil Nemo a usedl do křesla před velikou televizní desku.

KAPITOLA DRUHÁ

ROJ ĎÁBLŮ NAD HIMALÁJEMI

Na rozzářené desce se objevil obraz:

Nesmírná podzemní dutina, v jejímž středu povstávalo cosi jako kruhovitý útvar sopky s kráterovitou prohlubeninou uprostřed. Temeno vůčihledě rostlo pod hustým deštěm prachu a kamenné drti, která se sypala s výše. Kruh oslnivých světel ozařoval tuto kamennou průtrž mračen, a nesčíslný počet bagrů a elevátorů, jejichž veliké nádoby na nekonečných pásech nabíraly s úpatí horninovou drť a daleko ji odnášejíce vyklápěly obsah, čímž se tvořil v širokém okruhu nový val, kolem něhož se hemžili roboti, kteří pracovali jako o závod.

Z mračen, uměle vytvořených elektrickými výboji, řinuly se na val proudy vody a z velikých bubnů, stojících v kruhu kolem valu, chrlily se peřeje šedého prachu. Smíšeninu nabíraly veliké kapsy jiných bagrů a vyklápěly ji do ohromných mísících strojů, z nichž pak byla vysypávána do třetího ještě širšího okruhu, kde pracovali olbřímí roboti, podobní bájným kyklopům. Z temene jejich homolovitých helem vyčnívaly rozvětvené tyče a pod nimi se kmitalo jediné oko v nepravidelných zákmitech. U některých svítilo zeleně, u jiných žlutě a druhých červeně, a podle toho se jevil postup jejich práce.

Zde by byl svět viděl racionelní výrobu betonu a stavbu několik metrů silné betonové zdi, jež rychle rostla do výše.

Nemo otáčel knoflíkem, a naši trojici bylo, jako by letěla vzhůru. Nyní obraz pod nimi zdrobněl, jako by hleděli do hloubi několika set metrů, až se nad nimi objevila zemská klenba. Černé, hnědé a žluté balvany, promíšené ohromnými lesklými valouny obsidiánu a ztuhlé rudé lávy, budily dojem těžkých, hrozivých mračen.

Nemo stiskl na rozvodové desce knoflík a z přijímače se ozval stejnoměrný rachot, který se zvyšoval, čím více se blížili k

hustému dešti kamenné drti, která se trychtýřovitě řinula do hloubky.

Duchovitě pronikli do trychtýře a mimoděk vydechli údivem: kamenný déšť tvořil dutou homoli, jejíž vnitřek byl v klidu. Bylo jim, jako by stáli v prudkém lijavci pod deštníkem.

Ale už zase se obraz změnil. Teď měli dojem, že stojí před ústím přesně kulaté díry v průměru asi pěti metrů, z níž v kruhu letí jim vstříc strašný příval rozdrčené hmoty, mizející za nimi...

»Pohled zespodu,« vysvětlil Nemo.

A už se nořili do tohoto příšerného otvoru, až pojednou stanuli. Před nimi se s úžasnou rychlostí otáčel asi tři metry silný kovový válec.

»Co je to?«

Ale Arneho otázku Nemo spíše vystihl než slyšel pro ohlušující rachot a skřípot. Teprve když přerušil spojení s přijímačem, mohl odpovědět:

»Vrták.«

»Smíme vědět, jak byl sestrojen?« projevil Petr strojnický zájem.

»Ovšem. Kovový válec, tři metry v průměru, obsahuje hnací sílu.«

»Jakou?«

»Elektřinu.«

»Motor, jako jsou příruční elektrické vrtáky? Pak by musel být spojen kabelem s elektrickým zdrojem. – A jak je možno, že tak těžký stroj se nejen drží ve výši, ale dokonce takovou silou tlačí ještě vzhůru? Nevidím, že by byl hnán zespod vrtulí asi jako autogira.«

»Jak je těžký ten stroj?«

»Počkejte, hoši! Příliš mnoho otázek najednou a mnoho byste jich ještě kladli. Povím vám všechno krátce: Válec má tři metry v průměru a přesně tak je dlouhý. Uvnitř je něco jako motor, ale konstrukce je jednodušší. Není spojen kabelem, poněvadž je napájen statickou elektřinou čili ústředním kondensátorem. Vrtule nepotřebuje. Zrovna tak jako torpédo, které vás sem dopravilo. I tu pracuje a řídí jej kondensátor a

magnetická síla, která reguluje jeho tlak. Vpředu vyústuje z válce hřídel, na které je homolovitý klobouk s patřičnou spirálovitou rýhou. To je vlastně ten vrták. Okraj klobouku přesahuje válec o metr, takže má zabírací plochu přesně pět metrů. Výkonnost činí tři sta třicet čtyři metry za hodinu čili osm kilometrů za den a noc. To znamená, že za šedesát dnů čili přesně dne pátého prosince se provrtáme na temeno Mount Everestu. Tím také máte odpověď na vaši pochybnost, zda práce bude hotova včas. Zbývá mně pak ještě dvacet pět dnů do Nového roku k ostatním pracím, dost, abych i s těmi byl hotov a vy jste mohli včas odstartovat, abyste dostihli Mars právě v oposici.«

Trojice hleděla na Nema jako na zjevení. Hoši znali sice už jeho úžasné možnosti, ale tohle byl nový důkaz divu.

»Z čeho je, prosím, sestrojen ten vrták? Neznám kov, který by bez poruchy vydržel tuto práci,« zeptal se Petr.

»Jmenuje se platiridos. Neslyšels to jméno?«

»Ne.«

»To dokazuje zase jen skromnost tvého prastrýce Pavla Holana, který uvedl v život vynález svého otce. Už jméno ukazuje na složení platiny, iridia a osmia, tří nejtvrděších prvků.«

»Kolik bylo třeba platiny?«

»Přes půl tuny.«

»Úžasné!«

»Mám k dispozici neobmezené množství tohoto kovu. V mé říši má nepatrnou cenu, jako radium.«

»Osm kilometrů denně! Úžasný výkon!«

»Mohl bych prorazit tu zemskou vrstvu v několika hodinách shora, ale nedocílil bych přesně hladký okruh, kterého nutně potřebuji. A pak – není naspěch.«

»Čím bys toho dosáhl, dědečku?«

»Svým umělým sluncem.«

»Ach, ovšem! Vyprávěl mi otec o strašné moci tohoto zdroje,« vzpomněl si Arne. »A k čemu bude ta betonová zeď, kterou staví roboti?«

»K izolaci spodní části komínu, aby odolala tlaku okolí. Nechci, aby se energie rozptylovala.«

»Jaké bude mít rozměry ta isolační komora?«

»Zed' do kruhu tři kilometry v průměru a vzhůru až do klenby.«

»Jaká je to výška?«

»Průměrně kolem tisíce metrů.«

»To jsou čísla! Točí se mi z nich hlava! Unese beton do takové výšky tu tíhu? Vždyť zed' je u základu silná nejvýš pět metrů.«

»Soudíš podle velikosti robotů, jaks je viděl v televizi, a to je klamné. Roboti jsou vysocí pět metrů. Zed' má dole sílu patnáct metrů. Ale i kdyby měla jen třetinu, stačí, neboť to není beton, jaký zná svět. Ta směšenina dává látku tvrdou jako platina. V této hloubce mají horniny docela jinou jakost, než kterou znají lidé.«

»Co přijde do toho komínu, dědečku?«

»Roura.«

»Zdola až nahoru?«

» Ovšem.«

»Kovová?«

»Směšenina nevodivých kovů a hornin. Tedy opět izolace, jako jsou trubky pro vedení elektrických drátů.«

»Jak ji tam postavíš?«

»Po částkách, ovšem. Uvnitř se složí a elektricky svaří v jedno těleso. Ve středu se pak vztyčí kabel, který oprou příslušné spáry.«

»Jak dlouho bude trvat ta práce?«

»Nejvýš čtrnáct dní.«

»A nahoře?«

»Přiklop z vodivého kovu, kulatý kotouč, přesně pět metrů v průměru, jehož spodek bude v dotyku s rozsochou kabelu. To bude letiště. Aby však nikdo nemohl letiště vypátrat – ačkoliv na temeno Mount Everestu není lidem přístup snadný – bude plocha letiště odkryta jen při vašem startu a při návratu. Jinak bude nad ní druhé otáčecí víko, zamaskované tak, že shora

nikdo nepozná, co se pod skalnatou špicí hory kryje. Ostatní případné spáry zmizí pod věčným ledem a sněhem.«

»K tomu ale bude třeba složitého a mohutného ústrojí.«

»Je na ně pamatováno. Už se dělá.«

Skutečně, Nemovi nebylo možno vytknout nejmenší opominutí. Pamatoval na každou maličkost.

Původní jméno Mount Everestu je Gaurisankar a teprve v devatenáctém století byl pojmenován Horou Everestovou na počest anglického zeměměřiče inženýra Geoga Everesta.

Gaurisankar je nejvyšší horou světa a ční do výše 8882 m. Vévodí nad Himalájemi, největším světovým horstvem, které se rozkládá od Pamiru na jihovýchod k ohbí Brahmaputry v délce 2400 km do šířky 220 km a zabírá rozlohu přes 660.000 km². Tvoří tři hlavní pásma, z nichž střední je nejvyšší a obsahuje 180 vrcholů vysokých přes 6000 metrů. Je tu známo 21 průsmyků, z nichž nejnižší má polohu 4890 metrů a nejvyšší je 6240 metrů vysoko.

Výstup na temeno Gaurisankaru je pro člověka téměř nemožný, jednak pro ohromné a nebezpečné ledovce a zrádné sněhové laviny, hlavně pak pro řídký vzduch, který v této výši nestačí, aby patřičně naplnil lidské plíce. Už mnoho odvážlivců zaplatilo pokus o výstup životem. Kromě toho hrozí nebezpečí od dravců. V nižších polohách je hojně tygrů, divokých slonů, výše není nouze o leopardy, medvědy a vlky. Konečně i domorodci v Nepalu, Indii a Tibetu, na jejichž rozhraní Gaurisankar leží, nevráží na cizince, považujíce jejich turistické touhy za znesvěcování horstva, jež je jim posvátné.

Na jihovýchod od Mount Everestu leží v Bengálsku na úbočí Himalájí město Darjeeling, proslulé klimatické lázně, slavné svou vysokou polohou 2185 metrů nad mořem. Má asi 20.000 obyvatel, z nichž převážná většina je Indů a zbytek jsou Tibeťané, Nepalané a jiní.

Přes vysokou polohu je tu podnebí velmi příjemné. Daří se tu hlavně výborný čaj a okolí je zarostlé hustými lesy, v nichž bují zvláště překrásné rhododendrony. Překvapivě čistý a průzračný vzduch skýtá úchvatný pohled na zasněžené a

zledovatělé horské štíty, nad něž z dálky asi 150 kilometrů vzdušné čáry vykukuje temeno Gaurisankaru.

~

Evropští lázeňští hosté nikdy nezapomenou na den 5. prosince 1963, kdy jen vliv mocného radži Sikkima zachránil jejich životy...

Byl krásný večer. Z nížiny od jihu proudily vlny prohrátého vzduchu, nasycené kořenitou vůní.

Na veliké terase přepychového sanatoria seděla společnost pánů a dam, z nichž jen několik hledalo v proslulém Darjeelingu zotavení po přestálé nemoci, ale většina jen zábavu a dobrodružství. Byla to společnost magnátů, kterým nezáleželo na hrstech zlata.

Všichni, a zvláště dámy, věnovali pozornost více zajímavému než sličnému maharadžovi Sikkimovi, který vedl hlavní slovo.

Mocný indický kníže seděl v čele stolu, oděn v šat ze surového hedvábí evropského stříhu. Jen bílý turban, z něhož v modravém svítu měsíčního úplňku zářil jako veliká kapka krve kulatý rubín, prozrazoval Orientálce.

Radža právě líčil jakýsi div indického fakira. Společnost napjatě naslouchala, když pojednou jedna z dam zděšeně vykřikla:

»Hleďte! Ach, hleďte tam!« ukazovala k jihu.

Oči všech se upřely udaným směrem. Rázem zavládlo ztuhlé ticho. Na jižním indigově modrém nebi bylo vidět černý mráček, který se s úžasnou rychlostí blížil. Zároveň slyšeli podivný zvuk, který zněl jako vrnění dětských vlků, jež se zesilovalo...

V černém oblaku se rozkmitala nesčíslná zelená světýlka a jeho nepravidelný útvar se změnil v klín.

Vtom se už také rozhučelo ticho snícího města na svahu pod sanatoriem. Ztichlé ulice a ploché střechy domů se změnily v lidské mraveniště.

Nežli se společnost na terase vzpamatovala, hnal se už záhadný zjev v ohromné výši přes město, prolétl nad sanatoriem a hluboký harmonický akord dozníval na severu. V měsíčním

světlo bylo však jasně vidět, jak klín právě nad temenem Kačindžingy se stáčí k západu, zakroužil nad Gaurisankarem a pak se střemhlav snesl dolů.

Totéž vidělo město, z něhož vytryskly salvy výkřiků, které splynuly v zuřivý řev.

Kníže vstal z křesla.

»Co se to děje? Co to bylo? Co znamená ten křik?« ozývaly se otázky ulekaných žen, které se muži marně snažili uklidnit.

Jediný muž ze společnosti, anglický diplomat, který už dlouhá léta ztrávil v Indii a dobře ovládal jazyk domorodců, věděl, co znamená bouře ve městě, neboť večerní vzduch jasně k jeho sluchu nesl slova:

»Roje démonů se snesly na Gaurisankar, aby ovládly posvátné horstvo! Trest za dotěrné cizince na nás! Smrt cizincům!«

Ale což mohl ještě víc děsit společnost? Angličan tedy mlčel. Propukne-li bouře, je nutno se odevzdat osudu. V Indii se člověk naučí fatalismu...

Ale tu procítl radža ze své ztrnulosti.

»Všichni do svých pokojů!« povelal rázně, a rychle odešel.

V okamžiku byla terasa prázdná.

Sanatorium stálo i s rozsáhlým parkem na vysokém podstavci z kamenných kvádrů a mimo to byl celý objekt obehnán několik metrů vysokou zdí. Dělal dojem pevnosti, jež zde měla svou oprávněnost. K jedinému vchodu, hlavní bráně, vedlo asi třicet kamenných stupňů. Hosté zde tedy byli pro prvý náraz zuřivých davů dosti bezpečni a mohli z oken svých komnat pozorovat pouliční ruch, jenž zřejmě nevěstil nic dobrého.

Před sanatoriem bylo neveliké prostranství, do něhož ústilo několik ulic, jimiž se teď už valily divoce řvoucí zástupy.

Dámy pochopily: vzbouření proti cizincům! Jejich bezpečnost, snad i životy jsou ohroženy...

Pojednou řev a hukot na prostranství utichly a ozval se hlas, který vážně a rázně hovořil k davu.

Podle hlasu poznali – radžu. Anglický diplomat rozuměl slovům. Když kníže skončil, rozechvěl se vzduch jásotem a davy se rozešly. Za chvíli byl už zase klid.

Radža se vrátil do sanatoria a dal svolat všechny hosty do společné haly:

»Je mi líto,« začal vážně, »ale je v zájmu vás všech, abyste ještě této noci opustili město. Pojedu s vámi až do Kalkutty, abych vám byl záštitou, dokud se nenalodíte k odjezdu z Indie.«

»Vyhnanství? Jakým právem?«

»Každá země má svá práva,« hovořil maharadža chladně.

»Jak je možno, že vy, kníže, který jste studoval na londýnské universitě, označujete slovem „právo“ tohle barbarství?«

»Pane, míníte-li barbarství jako příhanu, upozorňuji vás, že přes evropská studia zůstal jsem Indem a jsem vládcem v této části své vlasti, kde musí být klid. Nemíchám se do evropských práv, mravů a obyčejů a prosím, abyste ctil práva a obyčeje země, kde jste hostem. Není kdy na hovory. Za dvě hodiny vyjedeme. Kdo chce zůstat, činí tak na své nebezpečí. Nevysvětlitelný úkaz, jež jste viděli, stačí při obyčejích mého národa, aby lid zaujal stanovisko, jež – je-li správné – přísluší posoudit jen Buddhovi. Takový je mrav této země.«

Radža se dotkl turbanu a hrdě vztyčen vyšel z haly.

»Ind,« opovržlivě zašumělo halou.

Ale po dvou hodinách nebylo v sanatoriu ani jediného cizince. A zrovna tak mizeli cizinci z ostatních hotelů z Darjeelingu.

Příštího jitra bylo město klidné. Ale ne na dlouho.

Chvíli po východu slunce se už zase srocovaly v ulicích zástupy lidí, rozčileně ukazujících na temeno Gaurisankaru, kolem něhož chvílemi kroužili zdánliví orli či supi, v nichž však někteří domorodci, vybavení triedry a lodními dalekohledy, viděli obrovské tvory lidských postav, ale s netopýřimi křídly a dokonce zahlédli zelené kmity jejich ďábelských očí.

Rozčilení vyvrcholilo v hrůzu a děs, když pak v příštích dnech vystupovaly z temene Gaurisankaru obláčky podivně žlutého dýmu a za nocí vytryskovaly fialové světelné sloupy.

Tu se už také v Darjeelingu dověděli, že stejné, ba ještě větší rozechvění zachvátilo tibetské kraje na severním svahu Himalájí, zvláště v osadě Dingri, položené vysoko v horském pásmu, odkud v řídkém, daleko průzračném vzduchu měli vrchol Mount Everestu zdánlivě na dosah ruky.

Děs vrcholil, když sloup dýmu houstl a jakoby živelnou silou hnán letěl kolmo vzhůru do závratné výše a v noci se světlý sloup měnil v uzly fialových blesků...

»Démoni ryjí temeno hory! Provrtají se do pekel, odkud Satan vyše své ďábelské roje, které zaplaví svět!«

»Začne snad soptit světový král horstva?« tázali se vzdělanější.

A národy v Indii, Nepalu a Tibetu se svorně sešly ve svých chrámech k bohoslužbám za záchranu svých těl i duší a své vlasti...

A bohové – vyslyšeli jejich modlitby!

Koncem prosince se rozplynul poslední obláček žlutého dýmu a fialové blesky ustaly.

V noci pak se zvedly roje démonů nad Gaurisankarem a záhy zmizely na jihu, nad oceánem...

~

Nemo dostal slovu. Letiště bylo připraveno ke startu. Ba, splnil víc než sliboval.

Dne 1. ledna ráno vstoupil s mladou trojicí do torpéda, čekajícího na prostranství před Centrem, jak se jmenoval Nemův palác, a sotva za nimi zapadla dvířka, rozsršel se magnet v čele torpéda, které se odlepilo od země a letělo obrovskou podzemní dutinou prvního horizontu k severu. Dvě hodiny poté proletělo už stoupajícím tunelem a sneslo se na zemi před otevřeným vchodem do nedohledně vysoké zdi, hladké a lesklé jako kalená ocel.

Stanuli ve středu nesmírného válce, jako na dně obrovského plynojemu.

»Musíme obléci tyto úbory,« ukázal Nemo na čtyři obleky, podobné skafandrům, pověšené na betonovém sloupu, »nahore je totiž příliš řídký vzduch a skafandry nám dodají nejen